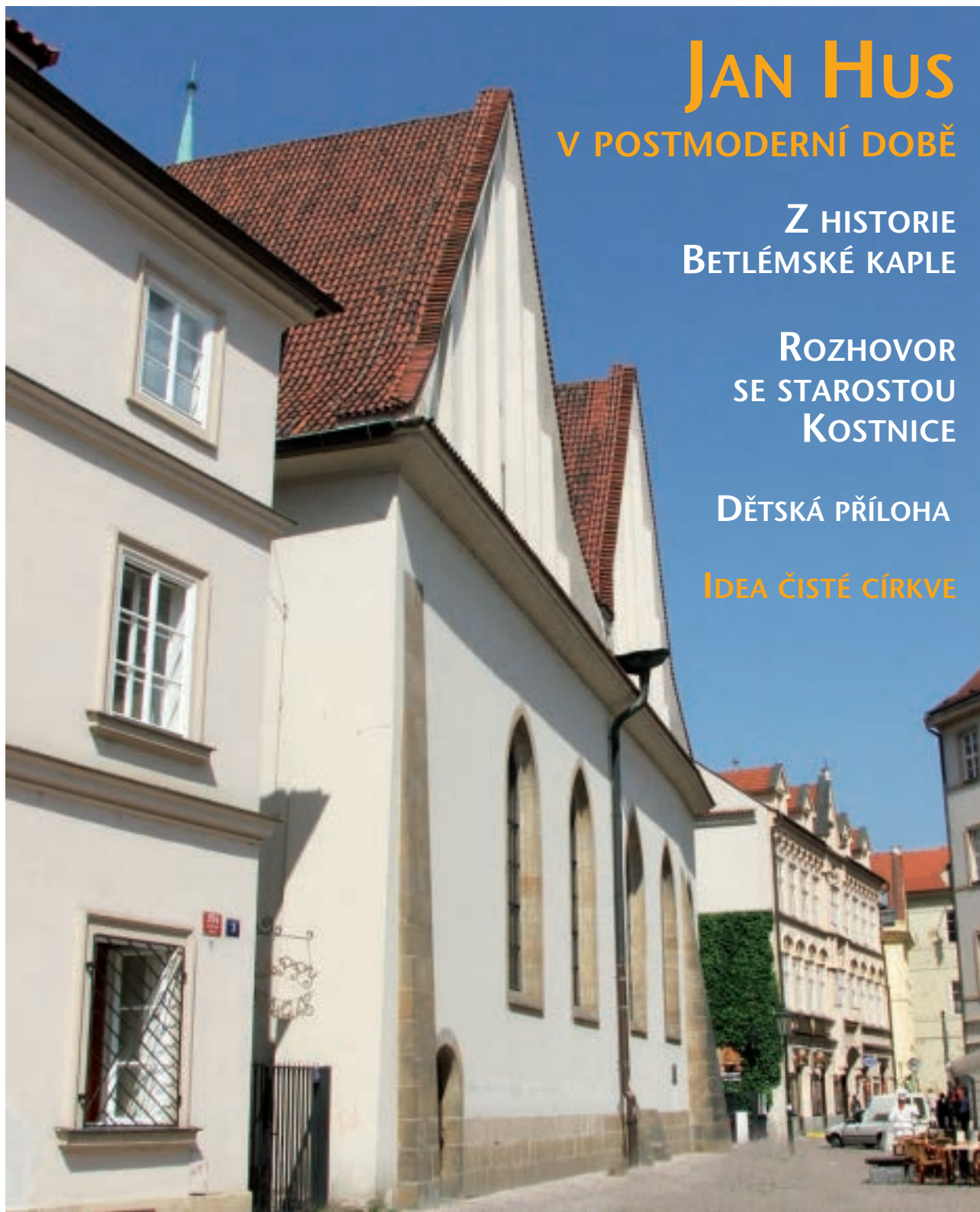

Mimořádná příloha Českého zápasu č. 27/2013

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

JAN HUS

V POSTMODERNÍ DOBĚ

Z HISTORIE BETLÉMSKÉ KAPLE

ROZHOVOR SE STAROSTOU KOSTNICE

DĚTSKÁ PŘÍLOHA

IDEA ČISTÉ CÍRKVE

EDITORIAL

Milé sestry a bratři,
začátek července je v naší církvi spojen s připomínkou výročí M. J. Husa. Při této příležitosti vyšla mimořádná příloha v podobě barevného časopisu, která je zároveň ukázkou, jak by mohl Český zápas v budoucnu vypadat. Velmi nás proto zajímají vaše názory a ohlasy, které můžete vyjádřit prostřednictvím ankety na webových stránkách církve, e-mailem nebo poštou na adresu redakce. Za všechny reakce předem velice děkujeme.

A co je obsahem našeho časopisu?

Nejprve se vypravíme do Loun, kde zdejší náboženská obec uspořádala zajímavou přednášku. Aktuální homilii o tom, jak si připomenout památku mučedníka Jana tak, aby nešlo jen o laciné gesto, ale upřímný akt vrchnostní ze skutečného příkladu k PRAVDĚ, nás oslovuje bratr biskup Filip Štojl v rubrice Nad Písmem. Na textové a obrazové materiály přibližující Husovu postavu a její vnímání v postmoderní době se zaměřil historik prof. Petr Čornej. S bratrem farářem Radkem Hobzou si krátce připomeneme historii Betlémské kaple a její kazatele.

Povídání strýčka Metoděje situované na Velkou Moravu určitě zaujme nejen malého Klimenta; doufáme, že čtyřmi stranami Cesty (záměrně uprostřed časopisu, aby s ní děti mohly snadno pracovat) potěšíme všechny generace. V rubrice rozhovor nám starosta Kostnice prozradí, jaké aktivity se chystají na základě Memoranda se Společenstvím měst s husitskou minulostí a tradicí. S ideou čisté církve seznamuje článek Tomáše Procházky, autora, jenž přispěl neméně zajímavým článkem do č. 27 Českého zápasu, kde se zamýšlí nad „mýty“, které v souvislosti s časopisem vznikly...

Dalšího zamyšlení tohoto mimořádného čísla se ujala naše stálá přispěvatelka Olga Nytrová. S bratrem patriarchou Tomášem Buttou se vypravíme do Husova rodiště. Víte, že toto místo navštívilo jen málo mladých lidí? Alespoň to tak vypadá na základě odpovědí v anketě Co ví mládež o jedné z nejvýznamnějších postav našich dějin. V rubrice Recenze si oživíme díky bratru profesoru Zdeňku Kučerovi zdařilou publikaci z pera učitelů HTF UK i dalších autorů... redakce

Týdeník Církve československé husitské
Vydává Ústřední rada
Církve československé husitské
Wucherlova 5, 166 26 Praha 6
Redakce: ThDr. Klára Břeňová,
Mgr. Ervín Kukuczka
tel.: 220 398 107,
e-mail: cesky.zapas@cesh.cz.
Tisk: Grafotechna
Distribuce: A.L.L. production s.r.o.,
F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Přednáška v Lounech

Náboženská obec Církve československé husitské v Lounech uspořádala v červnu přednášku s názvem „Patriarcha Fotios a cyrilometodějská misie“. Přednášejícím a milým hostem byl profesor Jan Blahoslav Lášek, děkan Husitské teologické fakulty UK, církevní historik, teolog a duchovní naší církve. Lounská náboženská obec se tímto počinem připojila k oslavám 1 150. výročí příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu.

Pozvání předního českého odborníka na problematiku christianizace Evropy a vlivu Byzance na tento proces bylo velmi dobrým rozhodnutím. Potvrdil to zájem i ohlasy spokojených účastníků. Náboženská obec nabídla široké veřejnosti kvalitní historickou přednášku, při níž jsme si mohli uvědomit složitost církevně-politických

vztahů v tehdejší Evropě, které se hrály roli při příchodu soluňských bratří na Velkou Moravu.

Neméně šťastná byla také volba prostoru konání přednášky. Shoda okolností přispěla k tomu, že jsme se rozhodli požádat pana starostu Radvana Šabatu o sál na radnici.

Domníváme se, že přednáška pana prof. Jana B. Láška všechny přítomné obohatila a že jsme důstojným způsobem připomněli také v Lounech významnou událost církevních dějin, která má zásadní význam pro šíření křesťanství na našem území, ale má také svůj přínos pro oblast kultury a vzdělávání. Těšíme se na další podobné podniky, o jejichž smysluplnosti jsme hluboce přesvědčeni.

**farářka a rada starších
náboženské obce Louny**

NAD PÍSMEM

Sestry a bratři, každý příběh někde začíná a někde končí. Jsou příběhy, které si lidé předávají staletí, a jsou příběhy, jež byly zapomenuty. Mnohé z těch velkých příběhů byly odjakživa upravovány a zapomínalo se v nich na některé události. Jiné byly naopak vyvýšeny. Tak se z příběhů začala vytrácet pravda.

Každá generace českého národa si musí dříve či později odpovědět na otázku příběhu jménem Jan Hus. Kým tohoto kněze a učedníka Kristova chceme mít? Chceme, aby nám posloužil jako zdroj moudrosti nebo toužíme jeho příběh použít k tomu, abychom dokázali své malé sobecké pravdičky, a podpořili tak svůj „názor“ na tento svět?

Za téměř šest století byl Janův příběh používán jako nástroj pro agitku komunistů, jako zbraň ateismu proti křesťanství či jako vzor reformace církve. Mnohokrát se z jeho příběhu vytratily rysy lidskosti a křehkosti, jeho vlastního zápasu s hříchem, stejně jako se to stává v příbězích svatých mužů a žen všech dob. Na Janovu

úctu k Matce Boží bylo téměř zapomenuto a v rukou novodobých „svatopisců“ se setkáme spíše s vykastrovaným příběhem, redukováným vždy na jeden či dva zájmy autora.

Pro mne Janův příběh nezačíná v Betlémské kapli při ohnivém kázání, ani nezačíná v Kostnici jeho vzpourou proti církevním autoritám, ale začíná mnohem dříve. Ještě v době, na niž vzpomíná on sám: „Když jsem byl začátek, měl jsem tehdy mysl, abych byl brzo knězem, měl dobré bydlo a rúcho a byl lidem vzáčen.“

Jan svůj příběh začal tehdy, když pochopil, že Krista nelze hledat zvenčí jako cosi věčného a předmětného, ale spíše jako tu nejnuitnější a nejpravdivější podstatu Stvoření. Pro tuto

pravdu se přestal bát a mohl se dokonce vzepřít pozemské autoritě, neboť to bylo nejen Písmo svaté a výroky svatých otců, ale především jeho vlastní svědomí! Jakkoliv jsme chtěli, aby měl tento národ vedle svatého Václava ještě dalšího světce, milovníka církve Kristovy a pravdy Boží, dopustili jsme se toho, co je vlastní lidské povaze, hříchu pokrytectví. Učinili jsme z Jana jen další příležitost pro pokládání květin, slavnostní bohoslužby a pronášení silných slov.

Ačkoliv se neustále bojíme používat slůvko svatý, vůbec se nebojíme brát si do úst slova jako je Pravda, Odvaha a Víra, zpívat o nich v liturgii a kázat o nich před lidmi. Farizejství a zákonictví je jenom průvodní jev duchovní vyprahlosti, sobeckosti a neschopnosti věřit (vydat se na cestu). Je mnohonásobně snazší svaté ctít a chválit, ukazovat na ně a velebit jejich moudrost, než se snažit svatě žít a hledat odvahu

pohlédnout do vlastního svědomí. Slyšíme vůbec, co nám Ježíš říká? „*Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: ›Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.‹*“

Pokrytectví není v tom, že si Jana z Husince vážíme, tak jako si vážíme mnohých dalších mužů i žen, ale v tom, že jejich (často oprávněně svatá jména) bereme do úst tím nejlacinějším způsobem. Tento rozpor se později začne ukazovat jako příčina naší nedůvěryhodnosti. Vysvětluje nejen důvody, proč Latinská Amerika dokáže oslovit věřící, a stará Evropa neoslovuje už vůbec ničím. Kristus nás dnes opět vyzývá k obrácení. Je to obrácení, o kterém mluví proroci Staré i Nové smlouvy. Obrácení se dovnitř. Není možné vést lidi k Pravdě a přitom být ve sporu s vlastním svědomím.

Církevní restituce přivedly církev do pokušení a nutno dodat, že toto pokušení si přivolaly církev samy a dobrovolně. Majetek i peníze, jakkoliv mnohem nižší než škody, které lidem i církvim způsobil komunistický režim, nás přivedly do pouště a zcela vydaly démonům. Nebudeme-li se nyní držet Krista, pak padneme a nebude nám pomoci. Bude-li v našem svědomí rozpor, pak v něm už nebude Pravdy.

Chceme-li být pravdiví, pak musíme sloužit chudým našeho lidu. Máme sloužit mocí sedmi svátostí, v milosti Ducha svatého, ale i nakrmením hladových, utěšením plačících a rozdáváním naděje těm, kdo se ocitli na dně. Zadarmo jsme dostali, zadarmo dávejme.

Církev se musí stát místem pomoci. Pak bude živá. Musíme stavět nemocnice, starat se o umírající, zaplatit právníky těm, kteří jsou oběťmi lichvy a vydírání. Nikoliv krásné sborníky našich prázdných frází, ale plné měšce na pomoc chudým. Musíme slyšet Krista, který říká „prodej všechno, co máš, rozdej to chudým a následuj mne“.

Pokud se chceme v těchto dnech poklonit památce mučedníka Jana, pak nesmíme být v rozporu s Pravdou.

Husova památka nesmí být klaněním pokrytců, ale slavností Pravdy.

Filip Michael Štojdil
biskup plzeňský

Z kazatelského plánu

Památka Mistra Jana Husa

Bože, vtrhly pronárody do dědictví tvého, tvůj svatý chrám poskvrnily, Jeruzalém obrátily v hromady sutin! Kéž k tobě pronikne sténání vězňů! Mocnou paží svou zachovej syny smrti! **ŽALM 79,1.11**

První čtení: Zacharjáš 1,1b–4

Tužby o slavnostech církevních:

2. Aby naši církev po cestách čisté pravdy vedl, v bratrské lásce, zbožnosti a kázni utvrzoval a činil z ní úrodnou vinici, modleme se k Hospodinu.
3. Aby ve všem našem duchovenstvu sobě věrně služebníky a církvi věrné pastýře svou milostí posvěcoval, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Dobrý Bože, tvůj služebník Jan Hus přinesl českému národu opravdové poznání tvé svaté pravdy. Dej, abychom si jeho památku nejen připomínali, ale především jej napodobili zbožným životem a stálostí ve víře! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 2. Timoteovi 2,22–26

Evangelium: Matouš 23,29–39

Verš k obětování: Žalm 37,28

Verš k požehnání: Jakubův 1,12

Modlitba k požehnání:

Dobrý Bože, v srdci Mistra Jana jsi probudil neohroženou lásku k pravdě tvého svatého slova. Prosíme tě, zapal i v nás oheň své lásky, abychom si po příkladu kostnického mučedníka tvou pravdu zamilovali a každému ji přáli! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 17, 38, 112, 123, 144, 164, 200, 309

*Bože náš,
pro naše hříchy
a naši zatvrzelost
od nás neodvracej svou tvář.
Odpusť nám a ved' nás cestou Pravdy.
Děkujeme ti
za tvého služebníka Jana,
jehož mučednickou smrt
si dnes připomínáme.
Ať jsme v našem životě ochotni
vzdát se všeho, na čem lpíme,
a dokážeme se plně otevřít
Duchu svatému,
který z nás činí bratry a sestry,
tvé děti.
Prosíme o to skrze Krista,
našeho Pána, Amen.*

JAN HUS V POSTMODERNÍ DOBĚ

Při svých přednáškách pro veřejnost často dostávám otázku, zda Jan Hus patří středověku, či zda již překročil práh novověku. Odpověď na ni je obtížná a vyžaduje hlubší zamyšlení nad vzdáleným světem 15. století i nad současnou, historicky zdánlivě zcela odlišnou situací. Určité vodítko naznačují písemné a obrazové prameny pocházející z okruhu obdivovatelů kostnického mučedníka.

Asi nejstarší vyobrazení Husovy smrti se nachází na počátku takzvané **Martinické bible**, v sousedství iniciály schematicky znázorňující stvoření světa. Marginální glosy přímo spojují skon betlémského kazatele se čtvrtým veršem 1. kapitoly knihy Genesis: „*Viděl, že světlo je dobré, a oddělil světlo od tmy.*“ Jana Husa tu neznámý výtvarník srozumitelně představil jako zvěstovatele a martyra Boží pravdy, jejímž světlem ozářil ztemnělý horizont zkaženého pozemského světa. Husův žák Mikuláš z Pelhřimova, první a poslední senior tábořské církve, dokonce zahájil svou kroniku datem Husova upálení, čímž dal najevo, že kazatelovu smrt považuje za vlom do dějin, za událost, která poskytla křesťanstvu příležitost vrátit se na Ježíšem vytyčenou úzkou, leč závaznou cestu podmiňující spasení.

MISTR JAN HUS NA POMEZÍ EPOCH
Obdobně, i když nikoliv tak vyhraněně, vnímala Husův význam ev-

ropská reformace. Více než sto let po Husově smrti zjistil Martin Luther s netajeným překvapením a k velkému zadostiučinění českých kališníků, jak názorově blízko má k Husovi a husitům. Z dalších případů uvedu jediný. V **Malostranském graduálu**, zpěvníku z druhé poloviny 16. století, figuruje Hus jako následovník anglického reformního myslitele Johna Wyclifa a předchůdce Lutherův. Štafeta je pozoruhodně výstižná: *Wyclif křeše jiskru, Hus zapaluje oheň a Luther třímá pochodeň čisté víry.*

Toto zobrazení zároveň výstižně odpovídá na položenou otázku. Iluminátor příznačně umístil Jana Husa na pomezí obou epoch. Ačkoliv nechyběly a nechybějí hlasy (mezi nimi též Masarykův), že se husinecký rodák ocitl již v bráně nové doby, jeho názory i texty velí k opatrnosti. Hus, na rozdíl od Luthera i dalších reformátorů 16. věku, nikdy nepomyslel na rozštěpení Římskokatolické církve, kterou považoval za církev obecnou a jejíž

jednotu uctíval jako nezpochybnitelnou hodnotu. Navzdory tomu by nebylo úplně správné vidět v Janu Husovi středověkého katolíka par excellence.

BOŽÍ PRAVDA JE AKTUÁLNÍ I DNES

Mnohé problémy, nad nimiž se zamýšlel, chápali totiž jako naléhavé i lidé v pozdějších dobách. Troufám si dokonce tvrdit, že jsou aktuální i dnes, ač pro většinu našich spoluobčanů je Hus pouhou emblematickou figurou v galerii zmrtvělých velikánů národních dějin. Nedivme se tomu. Vždyť místo víry v spasitelnost absolutní Boží pravdy vyznává současná společnost, alespoň dle mínění mainstreamových publicistů, převážně dílčí, individuální pravdy, z nichž žádná nemá závazný charakter. Osobně však nesdílím postmoderní vidění, neboť ve svém důsledku ústí v relativismus a vede ke ztrátě hodnotové orientace, bez níž se člověk neobejde, neboť základní, obecně lidské situace se, bez ohledu na

*V dubnu letošního roku se sešlo na třicet účastníků prvního čtení Husových textů. Projekt **Studenti čtou Husa**, určený především pro studenty středních a vysokých škol, se koná v rámci Husovského trienania, které pro léta 2012–2015 vyhlásila Církev československá husitská k 600. jubileu Mistra Jana Husa. Na prvním setkání, zaměřeném na Husovu výzvu *Hledej pravdu!*, přednášel a diskutoval se studenty autor článku prof. Petr Čornej.*

*Vyobrazení Husova upálení
v iluminovaném Malostranském
graduálu z dílny Jana Kantora.
Graduál, náhodně nalezený
v 18. století ve sklepení
Malostranské radnice,
je vzácným příkladem jednoho
z mála utrakvistických zpěvníků.
Tento výjev doprovází píseň
O svatém Mistru Janovi Husi.
Na okraj stejného folia autor
umístil známé zpodobení
vývoje reformace: Vyčlifa,
jeho následovníka Husa
a Luthera, který již drží pochodeň.*

civilizační posuny a dějinné zvraty, nemění. To je zároveň důvod, proč se domnívám, že Hus k nám nadále promlouvá, vzdor hradbě šesti uplynulých století.

I současný člověk, ať chce nebo nechce, se potýká s obdobnými problémy, které až mučivě znepokojovaly Mistra Jana. Mám na mysli především vztah k autoritě, k moci, k právnímu systému, jenž s ní je těsně svázán, i k samotnému chápání práva a spravedlnosti. Pokládám proto za nutné zdůraznit, že betlémský kazatel bytostně prožíval rozpor, který prožívá ne jeden z nás. Problém, zda zachovat poslušnost a úctu institucím, i když v jejich čele nestojí zrovna lidé vzorných mravů, vnímal Hus osudověji než my. Jako kněz a křesťan nemohl opustit církev, jejímž členem se člověk stává v okamžiku křtu. A nemohl tak učinit ani u vědomí, že církev spravuje zhýralý a zkorumpovaný papež, ne-li papežové dva až tři, navzájem se proklínající, hanobící a podřívající autoritu duchovní moci.

PRAVDA KRISTOVA ZÁKONA

Proto Hus postavil proti nedokonalé institucionální církvi, řízené nedokonalými jedinci, ideální, neviditelnou církev Kristovu, sdružující všechny věřící předurčené ke

spasení. Jeho postoj měl logické konsekvence. Je-li institucionální církev nedokonalá, poněvadž nežije v pravdě, tj. neřídí se důsledně Božím zákonem jako nejvyšší normou křesťanského života, automaticky tedy vzniká otázka, zda jsou skutečně platné svátostné úkony každého, byť špatného kněze, a zda mají relevanci právní pořízení, jež církevní úřady vydávají z iniciativy mravně nedostatečných lidí, ne-li dokonce se zločinným záměrem. Svě pojetí pražský učenec záhy rozšířil na jakoukoliv vrchnost, tj. na každého, kdo vykonává moc exekutivní, zákonodárnou i soudní. Hus nebyl revolucionář a věděl, že stanovené normy je nutné respektovat, neboť v opačném případě by se společnost zhroutila. Přesto ze svých úvah vyvodil nekompromisní závěr. Pokud jakákoliv vrchnost žije ve smrtelném hříchu, tj. v zjevném rozporu s Božím zákonem, nezastává své úřady zaslouženě a její příkazy postrádají morální opodstatnění. To je ovšem situace, kterou zakoušíme dnes a denně. Tolik diskutovaná amnestie, uskutečněná rozhodnutím prezidenta republiky, byla nepochybně vyhlášena v souladu s ústavou, přesto značná část společnosti cítí, že je v řadě ohledů amorální.

Husovo pojetí práva úzce souviselo s jeho pojetím pravdy. Právo podle jeho mínění vždy musí být v souladu s pravdou, rozumí se s pravdou nejvyšší, pravdou Kristova zákona. Pouze v tomto smyslu lze správně vyložit Husovu devízu, v jejímž duchu se odvíjel husitský zápas: **Pravda vítězí!** Rozumí se pravda Boží, pravda Kristova zákona. Zní to zcela středověce, leč interpretační možnosti jsou podstatně širší. Husovo pojetí pravdy má **vypjatě morální rozměr**. Pravdu lze chápat **jako výzvu, jako kategorický imperativ, jako maximu, o jejíž dosažení má člověk a celé lidstvo ve svém nejvlastnějším zájmu usilovat**. Není na škodu, abychom si v současném marasmu tento princip připomínali a snažili se jím řídit. **Petr Čornej**

Prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc.

nar. 26. března 1951

Historik, pedagog, vědec a spisovatel.

Zabývá se zvláště problematikou českých a středoevropských dějin pozdního středověku, především husitstvím, dějinami historiografie, významem historických a kulturních tradic, českou středověkou literaturou i širšími souvislostmi českého kulturního života 19. a 20. století.

Výběr z prací:

- Rozhled, názory a postoje husitské inteligence v zrcadle dějepiscetví 15. st.
- Lipanská křižovatka
- Lipanské ozvěny
- Království dvojího lidu
- Tajemství českých kronik
- Velké dějiny zemí Koruny české

Z HISTORIE BETLÉMSKÉ KAPLE

*Interiér znovuvystavěné
Betlémské kaple
s novodobými nástěnnými
malbami podle Jenského
kodexu, Velislavovy bible,
Richenthalovy kroniky
a Jistebnického
kancionálu.
Na stěnách kaple
se dochovala torza textů
Mistra Jana Husa
a Jakoubka ze Stříbra.*

Betlémská kaple byla založena roku 1391 pražským kramářem Křížem a dvořanem Janem z Milheimu vysloveně po Milíčově vzoru ke kázání a vzdělání pražského lidu ve znalosti Bible a Boží pravdy. Nesměly se tu konat bohoslužby ani svátosti, to patřilo sousedícímu kostelu Filipa a Jakuba. Kaple byla bez lavic, aby se sem vešlo až tři tisíce posluchačů. A ti přicházeli zejména v napjaté době za Mistra Jana Husa. Kaple, řečená Betlém, byla dostavěna během dvou až tří let a jejím prvním kazatelem byl tehdejší stoupenec reformního hnutí Jan Protiva. Když 1396 odešel, stal se jejím správcem Mistr Štěpán z Kolína, i ten však byl odvolán jinam. Hmotně byla kaple a její kazatel zajišťováni z různých darů a odkazů. Jako posluchač sem chodil i Tomáš ze Štítného, který žil v Praze několik let u své dcery Anežky.

Na jaře 1402 se stal v Betlémě kazatelem mladý kněz a posluchač univerzity Jan Hus. V přístavku kaple také deset let bydlel. (Do oratoře v prvním poschodí měl měšťan Kříž přímý vstup pavlačí ze svého

sousedního domu.) Oblíbenost Husových kázání zvyšoval i lidový zpěv českých duchovních písní a aktualizace současných církevních problémů.

Když bylo v roce 1410 kázání mimo kostely a kláštery zakázáno, Hus neuposlechl a kázal dál. Za bouří v létě 1412 proti prodeji odpustků po popravě tří mládenců se stal Betlém místem jejich pohřebních obřadů. Někdy v té době byl na stěnu kaple napsán Husův traktát *O šesti bludech*. Během podzimu 1412 a v následujícím roce pobýval Hus několikrát u svých přátel mimo Prahu. V Betlémě kázali pak Husovi nástupci: v době jeho věznění v Kostnici kněz Havlík, kterému poslal Hus dopis, jímž ho vyzýval, aby sloužil večeri Páně lidem také z kalicha. Po jeho krátkém působení se stal správcem Betléma Mistr Jakoubek ze Stříbra a tehdy byly na zdi Betléma napsány i jeho traktáty *Náš Spasitel* a *O přijímání podobojí malých dětí*. Po Jakoubkově smrti se tu vystřídali např. Václav z Dráchova, Mistr Jan z Příbrami a znovu Václav z Dráchova. Roku 1521 tu krátce kázal

i Němec Tomáš Münzer, později většinou kněží staroutrakvistictí a po Rudolfově majestátu, vydaném roku 1609, pak bratří Jan Cyrus a Jan Cyrillus. Po Bílé hoře dostali Betlém dominikáni, posléze jezuité. Po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 byla kaple užívána jako skladiště, pak tu byl postaven činžovní dům, z něhož byla Betlémská kaple teprve v letech 1950–1953 obnovena arch. Jaroslavem Fragnerem. V roce 1987 kapli převzalo do užívání České vysoké učení technické v Praze.

Po rekonstrukci byla 26. května 1992 znovu otevřena pro veřejnost. Konají se zde imatrikulace, promoce studentů, jmenování profesorů do funkce a různé další akce této i jiných univerzit.

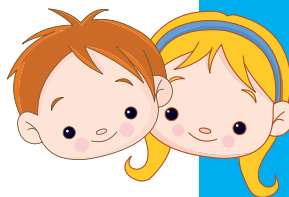
V kapli se pravidelně pořádají vzpomínkové ekumenické bohoslužby a především každoroční slavnostní bohoslužba naší církve k uctění památky Mistra Jana Husa.

(Blíže viz např. F. M. Bartoš: *Čechy v době Husově*, T. Č. Zelinka: *Husitskou Prahou*).

Radek Hobza

Cesta

Příloha pro děti

PALEČEK POSUZOVAL RADY ČESKÝCH PÁNŮ

Paleček nejčastěji se vydával na cesty po venkově tenkrát, když král Jiří odjel do válek. Tam ho Paleček nechtěl doprovázeti, neboť se nechtěl dívat na prolévání krve. Když však král Jiří se vracel do Prahy, tu Paleček ho očekával již v Praze, neboť věděl, když ho král neviděl, že po něm teskliv

býval. Nejraději míval král Jiří, když Paleček s ním chodil do rady mezi ministry a rádce a sedal při něm ve světnici. Paleček žertoval a obveseloval všechny, ale přitom pilně pozoroval, jaké páni čeští králi Jiřímu rady dávají. Každého pána, jak v radě za stolem seděli, po pořádku jménem si zapsal a krále naposledy. A který pán radil poctivě a spravedlivě, jak by se zemi české a lidu českému dobře vedlo, u jeho jména si Paleček napsal přímou čáru. Ale který pán radil králi neupřímně, jen tak, aby sám z toho měl užitek nějaký, u toho jména si Paleček napsal čáru křivou.

Když bylo po radě a páni své rady pověděvše odešli ze světnice, král Jiří ptával se Palečka: „Ukaž, co jsi napsal?“

A Paleček odpověděl: „Bratře králi, přímo, přímo! Ti tobě poctivě radí, u kterých jsem napsal čáru přímou, a těm nevěř, u kterých jsem napsal čáru křivou.“

Král Jiří tomu rozuměl. A páni čeští také tomu rozuměli, jak Paleček má bystrého ducha, a proto si před ním dobrý pozor dávali.

Jan Herben (Bratr Jan Paleček)

modlitba

Milý Pane Bože,
dnes ti chceme poděkovat za náš časopis,
za to, že jej provázíš už tolik let.
Prosíme tě o požehnání pro Cestu,
aby měla co nejvíce čtenářů, kteří ji budou rádi číst,
a aby měla i dostatek autorů,
kteří do ní budou rádi přispívat. Amen.

Milí čtenáři!

Jste asi překvapeni, v jaké podobě se k vám tentokrát náš časopis dostal. Ráda bych to několika slovy vysvětlila.

Jak někteří možná víte, křesťanský časopis pro děti Cesta začal vycházet v roce 1992 v Pražské diecézi Církve československé husitské a po necelých deseti letech jeho vydávání převzalo ústředí církve. Časopis vždy vycházel desetkrát ročně ve formátu A5, v černobílé barvě, v poslední době s barevnou obálkou. Již mnoho let si uvědomujeme, že pro dětské čtenáře by byla mnohem atraktivnější barevná podoba časopisu na kvalitnějším papíru. Při dosavadním nákladu Cesty by se však časopis v této podobě velmi prodražil. V souvislosti se záměrem připravit novou koncepci týdeníku Český zápas nás proto napadla myšlenka oba tyto tisky spojit. Časopis Cesta by nezanikl, stal by se pouze přílohou Českého zápasu, kterou je možné snadno oddělit. I jméno Cesta by zůstalo zachováno. To by umožnilo poskytnout dětem časopis barevný, který by se navíc dostal k mnohem většímu počtu čtenářů, náklady na jeho tisk by se však nezvýšily.

Rádi bychom vám v této „nové“ Cestě přinášeli příspěvky, na které jste byli dosud zvyklí – modlitby pro děti, seznamování s biblickými příběhy, verše, vyprávění, soutěže a kvízy, křesťanské písničky, informace o akcích pro děti, jejich vlastní tvorbu a mnoho dalšího. Od rozšíření počtu odběratelů si také slibuji větší počet přispěvatelů, proto se obracím na všechny, kteří rádi pro děti a s dětmi píšete a malujete, s prosbou o vaše příspěvky.

Časopis, který právě držíte v ruce, je takovým zkušebním číslem. Velmi proto uvítáme co největší odezvu. Napište nám, prosím, jak se vám líbí – jeho podoba, obsah, myšlenka spojení Českého zápasu a Cesty. Všechny vaše připomínky nám velice pomohou při přípravě konečné podoby časopisu, který by v případě kladného přijetí měl v nové podobě začít vycházet od začátku příštího roku.

Na všechny vaše ohlasy se těší

*Jana Krajčířková,
šéfredaktorka Cesty*

STRÝČEK METODĚJ

„Strýčku, strýčku! Pospíchal jsem, abych měl všechnu práci hotovou, maminka mi totiž slíbila, že když všechno udělám, mohu jít za vámi!“ Sedmiletý Kliment to ze sebe vychrlil jedním dechem, tváře zrůžovělé během i nadšením.

Metoděj se na něj usmál a pohladil ho po vlasech. Měl toho kučeravého chlapce velice rád, stejně jako celou jeho rodinu. Je to už téměř dvacet let, co krátce po svém příchodu na Moravu křtil Klimentovu matku Marii coby malé děvčátko, spolu s jejími rodiči i sourozenci. Ti se postupně rozutekli do světa, Marie se však v Mikulčicích vdala a zůstala tu. Byla to vždy bystrá dívka a malý Kliment její nadání beze zbytku zdědil. Metoděj jej ve volných chvílích moc rád učil. Protože však musel skoro pořád cestovat, svěřil jeho vzdělávání svým žákům a sám se jen po návratu z cest znovu a znovu divil, jak chlapec vyrostl a co nového se naučil.

„To je dobře, že mamince pomáháš, Klimente,“ pochválil jej. „Když jsem byl malý, také jsem musel doma pracovat a nikdy jsem toho nelitoval, naučil jsem se při tom hodně věcí, které mi později byly k užítku.“

„Ty jsi se ale nenarodil tady, že ne, strýčku?“ zeptal se Kliment a doufal, že Metoděj začne vyprávět. Takové chvílky totiž miloval ze všeho nejvíc. Byl ochoten tvrdě doma pracovat a po večerech se pilně učit, jen aby Metoděje potěšil a mohl poslouchat jeho napínavé vyprávění. Co všechno ten muž v životě zažil! Co všechno viděl! Kéž by mohl být jako on.

„Máš pravdu, hochu, narodil jsem se hodně daleko odsud. V mé rodné zemi je větší teplo, její břehy omývá širé moře, rostou tam rostliny, které bys tady nenašel.“ Metoděj se posadil a zasněně se zahleděl do dáli.

„A stýská se ti, strýčku?“

„To víš, že někdy ano, ale spíš po lidech než po krajině. Nejvíc mi chybí můj bratr Konstantin. Toho už bohužel nepamatuješ, i když sem na Moravu přišel se mnou. Bylo nás sedm sourozenců, jeho jsem však miloval ze všech nejvíc. Konstantin z nás byl nejmladší, byl o třináct let mladší než já. Každý jsme byli úplně jiný. Zatímco já jsem měl v oblíbě různá tělesná cvičení a jízdu na koni, Konstantin si nejraději četl. Kdykoliv ho doma hledali, věděli, že nejspíš bude v knihovně. Ten ti měl hlavu, Klimente! Já jsem také studoval, hlavně právníké spisy, Konstantin toho však věděl mnohem víc než já. Uměl spoustu jazyků a ve všech těch jazycích se dokázal učeně bavit.“

„To on vymyslel naše písmo, že je to tak?“

„Ano, máš pravdu. To Konstantin sestavil hlaholici a přeložil Písmo do vašeho staroslověnského jazyka. Díky němu mohou mí žáci pro vás psát knihy, kterým rozumíte, stejně jako rozumíte, když sloužíme bohoslužbu.“

„Ó, to jsem moc rád, že rozumíme, vždyť jsou to krásné věci, co o Pánu Bohu říkáte, strýčku!“ zvolal zaníceně Kliment. A po chvíli dodal: „Navíc se obávám, že kdybych nerozuměl, asi bych se po chvíli začal nudit a to pak nevím, zda bych vydržel v klidu.“

„Ty jsi ale rozumbrada!“ rozesmál se Metoděj. „Ale máš pravdu, člověk jen těžko udrží pozornost, když ničemu nerozumí. A jen malé dobro může přinést kázání v nesrozumitelné řeči.“

Lucka Krajčírková z Prahy, 11 let

„Strýčku, povídej ještě, jaké to bylo, když jste byli s Konstantinem malí! Hráli jste si spolu?“ zaprosil Kliment.

„No, jak jsem už řekl, já byl o dost starší, takže když byl Konstantin velký jako ty, já byl už dospělý muž. Stal jsem se tehdy správcem jednoho malého knížectví, protože můj otec Lev zastával v Byzantské říši, kde jsme žili, významné postavení, viš. Zpočátku mě to bavilo, ale protože jsem musel dost často bojovat, abych uhájil hranice své země, netěšilo mě prolévat krev a zatočil jsem po klidu. Uchýlil jsem se do kláštera, kde mě můj bratr posléze vyhledal. Tam jsme se nejvíc sblížili, od té doby jsme byli téměř nerozluční. Vše jsme plánovali a promýšleli společně. Věřím, že Bůh tomu tak chtěl. Výborně jsme se totiž doplňovali – kde jeden zaostával, druhý vynikal. Škoda, že už tu není. Zemřel tak mladý. Bylo mu jen čtyřicet dva let. Už od malička byl ovšem slabý a všechno to cestování mu nijak neprospívalo. Nikdy se však nelitoval, nikdy se nešetřil, byl tak pracovitý...“ Kliment si všiml, že starému muži stéká po tváři slza.

„Promiň, strýčku,“ zašeptal. „Nechtěl jsem tě rozplakat.“

„To nic, Klimente, to nic. Děj se vůle Páně, tou se musíme řídit. A já už musím také jít, chlapče, čekají mě povinnosti. Ale pusť-li tě maminka, přijď zase zítra. Doufám, že tentokrát se budu moci ve městě zdržet aspoň týden, tak ať se trochu vzájemně užijeme!“

Znovu se usmívající stařec pohládl Klimenta po kučeravé hlavě, ten jej na rozloučenou vášnivě objal a utíkal pryč. Už teď se těšil na zítřek. Musí se strýčka zeptat ještě na tolik věcí!

„Strýčku, jak jsi se vlastně dostal sem k nám?“ Malý Kliment už si zase vychutnával vzácnou chvíli se svým obdivovaným učitelem. „To víš, náš císař, Michael III., potřeboval čas od času někoho poslat do cizích zemí, aby tam pro něj něco vyřídil. Říká se tomu diplomacie. A já s bratrem jsme k tomu měli potřebné předpoklady. Cesta na Moravu nebyla naše první. Už dřív jsme kupříkladu putovali na Krym, kde jsme mimo jiné s pomocí Boží vyzvedli z moře ostatky svatého Klimenta, které jsme potom přivezli i sem k vám. To přece víš, že se jmenuješ po něm? A když potom přišli do Byzance poslové knížete Rostislava s přáním zřítit na Moravě biskupství, poslal císař nás dva, abychom tu působili.“

„A proč chtěl kníže Rostislav biskupství?“

„Však to vidíš stále kolem sebe, chlapče. Bavorští kněží se pořád snaží dostat Moravu pod svůj vliv. To chtěl Rostislav změnit. Hodně jsme toho dokázali, ale ještě nemáme vyhráno. To je to, co mě vyčerpává nejvíc – neustále musím obhajovat naše dílo proti nepřátelům a bránit se jejich útokům. Bojím se, že až zemřu, nebudou tu mít moji žáci žádné zastání.“

„Ó strýčku, to se nesmí stát! Nemám ty bavorské kněze rád. Jsou zlí!“ Chlapec se téměř rozplakal při představě, že by Metoděj a jeho žáci museli z Mikulčic navždy odejít.

„Máš pravdu, jsou zlí, ale neboj se, my se nedáme!“ uklidňoval jej Metoděj. „Jestli si myslíš, že mě zlomí, tak se hluboce mýlí! Ani ty téměř tři roky, co mě věznili v jámě, mě nepřinutily, abych jim ustoupil.“ V tu chvíli se Metoděj napřimil a Kliment v jeho tváři spatřil sílu a odhodlání. To jej uklidnilo a už byl zase dychtivý slyšet další vyprávění. O tom, že byl Metoděj před několika lety ve Švábsku vězněn východofrancským králem Ludvíkem Němcem, už věděl, ale chtěl ten příběh slyšet znovu a s podrobnostmi.

„Jak tě mohli věznit, vždyť jsi nic neprovedl!“

„To víš, vždycky se nějaké obvinění najde. Říkali, že jsem kacír a vedu ke kacírství i své ovečky. Naštěstí papež mě pak osvobodil a dokonce ze mě učinil arcibiskupa, takže to naši nepřátelé už nebudou mít tak snadné!“ Spiklenecky se na Klimenta usmál, pohládl ho po hlavě a poslal znovu do práce.

Snadné to ovšem nemáme ani my, povzdychl si v duchu, když se díval za běžícím chlapcem. Brzy bude muset znovu na dlouhou dobu odcestovat a zanechat zde své žáky samotné. Děj se vůle Páně, řekl si moudrý muž a pustil se také do díla. Je třeba toho ještě tolik vykonat. **Jana Krajčříková**

SOUTĚŽ O 3 KNIHY

S	N	I	T	N	A	T	S	N	O	K	T	
S	V	E	L	K	Á	M	O	R	A	V	A	
E	L	Ě	E	C	I	L	O	H	A	L	H	
F	I	O	R	E	Ž	S	B	R	A	T	R	
R	P	G	Ž	O	T	E	O	V	Í	R	A	
A	C	Í	R	I	Z	A	P	L	R	B	O	
N	N	E	S	U	T	V	P	A	U	S	L	
K	O	L	T	M	T	Ý	É	O	P	Ň	Š	
O	A	B	V	O	O	I	L	S	S	Ě	K	
V	N	I	C	Á	Ž	C	H	L	Š	T	E	O
É	T	B	Y	Z	A	N	C	I	N	I	L	
A	P	U	K	S	I	B	I	C	R	A	A	

ARCIBISKUP
BIBLE
BRATR
BYZANC
FRANKOVÉ
HLAHOVICE
CHLOUBA

KNÍŽE
KONSTANTIN
LITURGIE
OTEC
PAPEŽ
PÍSMO
POSEL
ROSTISLAV

SLOŽITÝ
SOLUŇ
ŠKOLA
VELKÁ MORAVA
VĚROZVĚSTI
VÍRA
ŽÁCI

Odpovědi se svým jménem a adresou nám zašlete do konce července na adresu redakce. Tři z vás vyhrájí knihu.

básnička

Pěnkava

Vyhlédla z hnízda: Jak je venku?

Ach, cítí teplý ranní dech...

Hned myje v stružce náprsenku
a střásá vodu na křídlech.

Hrdélko zpěvem vykloktá si
a zobáčkem si rozčeše
pár pírek sobě k potěše.

Kampak se uchystala asi?...

Teď ještě rosy okusila,
to jistě, aby byla čilá,
a už se rychle rozlétá
do polí, do luk, do světa!

Miroslav Matouš

ZEPTALI JSME SE NOVÉHO STAROSTY KOSTNICE ULI BURCHARDTA

Bude tomu rok od podpisu *Memoranda o spolupráci mezi Kostnicí a ČČSH*. Zajímalo by nás, jak bylo Memorandum Vámi i městem přijato, jak je plněno a jaká očekávání jsou s ním spojena v budoucnosti?

Memorandum je významným dokumentem naší spolupráce. Obsahuje podstatné milníky, jak bychom mohli v rámci koncilního jubilea 2014–2018 společně celkově hodnotit osobnost a život Jana Husa. Tak například naše město se zasadilo o zahrnutí památníku v Husinci do plánované *Husitské cesty*. Doufáme, že Memorandem poskytneme důležitý příspěvek k německo-českému setkávání a porozumění.

Kostnice nyní předsedá *Společenství měst s husitskou minulostí a tradicí*, s nímž podepsala Memorandum i naše církev. Jak se hodláte zasadit o naplňování tohoto dokumentu?

Vzpomínka na Jana Husa zaujímá v našem koncilním jubileu 2014–2018 podstatné místo, což se výrazně proje-

vuje v tom, že rok 2015, nadepsaný v našem programu jako *Rok spravedlnosti*, je věnován Husovi. Z tohoto důvodu se budeme samozřejmě zasazovat také ve Společenství o plnění Memoranda. *Husitská kulturní cesta*, jež se zde v současnosti projednává, spočívá na konceptu, který připravila Kostnice.

Jak přijmete účastníky *cyklistické cesty, organizované starostou partnerského města Tábor, na niž by se rádi podíleli i někteří členové ČČSH*?

Členové Německo-českého sdružení Kostnice a Cyklistického klubu Kostnice pojedou cyklistické skupině starosty Fišera vstříc. Setkají se u Ravensburku a budou ji doprovázet až ke kostnické radnici, kde je přivítáme. Hosty čeká koncem týdne, vedle vzpomínky na Husa, německo-česká slavnost v našem německo-českém místě setkávání – v Domě palem (Palmenhaus).

Jak bude město Kostnice letos organizovat pietní akt u Husova kamene? Společně s Německo-českým sdruže-

ním pozveme občany k pietnímu shromáždění, při němž vzpomeneme na působení Jana Husa a Jeronýma Pražského a jejich angažování pro pravdu. Těším se, že na vzpomínkovém shromáždění bude mít účast biskup Tonzar a pěvecký sbor z Karviné a svými příspěvky je určitě obohatí. Dále budou hovořit PhDr. Jan Kalivoda ze Společnosti Husova muzea v Praze, Dr. Holger Mueller a evangelický pověřenec pro koncil Joerg Kral z Husovy náboženské obce v Curychu.

Za odpovědi děkuji

Hana Tonzarová a Klára Břeňová

NAŠE RECENZE

Mistr Jan Hus v proměnách času a jeho poselství víry dnešku, Církev československá husitská, Praha 2012.

Knihla přímo navazuje na tradici husitologických sborníků z okruhu církve a její teologické fakulty, na publikaci *Hus stále živý* (1965) i *Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi*, (1995). Úvodní stať *Život a dílo M. Jana Husa* je z pera editora sborníku vydaného roku 1995, jenž je zrcadlem stejnojmenného symposia v Bayreuthu, děkana HTF UK prof. ThDr. Jana B. Láška.

Do čela teologické problematiky je postavena otázka církve, kterou exegeticky objasňuje ThDr. Petr Šandera výkladem perikopy Mt 16,16–19. Teologicko-filozofickou studií je stať *K Husovu učení o církvi* zesnulého profesora Zdeňka Trtíka, převzatá ze zmíněného sborníku. Otázce autority bible u Jana

Husa se věnuje ThDr. Pavel Černý, který rozšiřuje autorský kruh o ekumenický rozměr. Na biblickou problematiku navazují stať patriarchy ThDr. Tomáše Butty *Kazatelské poslání a katechetická činnost M. J. Husa* a Mgr. Pavla Koláře *Husovo učení o přijímání eucharistie a jeho vztah k učení Jakoubkovu*.

Třetí oddíl knihy reflektuje druhý život Husův – v proměnách času, v pohledech historiků. Jeho osobností v kontextu českého středověku se zabývá starokatolický kněz Mgr. Jakub Smrčka. Ohlasy působení v protestantismu zkoumá ThDr. Martin Wernisch. Posunutí nejen ekumenického obzoru představuje práce prof. Davida Holetona *Bohoslužebná úcta k Janu Husovi v období české reformace a dnes* za spolupráce Pavla Koláře. Klíčové období pro hledání moderní identity českého ná-

roda i vznik ČČSH představují ideové a politizující reflexe Husovské tradice v 19. na počátku 20. století od Mgr. Jaroslava Šebka z Historického ústavu Akademie věd ČR.

Vítané zalidnění přináší Dr. Bohdan Kaňák, ředitel Státního archivu v Olomouci, medailony F. Bartoše a M. Kaňáka s podtitulem *Církevní historici, husitologové a vychovatelé mnoha generací duchovních*. Husovo poselství víry pro dnešek vykládá pražský biskup ThDr. David Tonzar promyšlením názvu a charakteristiky církve. Aktualitu Husova postoje následování Krista přibližuje prof. ThDr. Zdeněk Kučera v reflexi *Husův odkaz v čase střetu civilizací*. Knihu uzavírá bohatý obrazový materiál, který je dílem pečlivosti koe-ditora knihy Tomáše Butty.

Zdeněk Kučera

K HUSOVSKÉMU TRIENIU: IDEA ČISTÉ CÍRKVE

V diskusi o tzv. církevních restitucích se setkáme s otázkou, která má s Husovým příběhem mnoho společného: Má církev vlastnit majetek? Historik Petr Čornej napsal: „*Čerstvě schválené církevní restituce jsou v očividném rozporu s Husovým a husitským požadavkem, aby církev žila podle apoštolského vzoru prostě a v chudobě, odkázána pouze na dobrodiní věřících, o jejichž duše je povinna pečovat.*“ To je morálně etické stejně jako biblické. Tímto prismaťem viděl ovšem Hus nejen církev, ale celou společnost – o tom chci dnes psát. Kristus má podle něj moc nadě vším, a tak odsuzuje „*lichvu a šizení v obchodu, vydírání chudých privilegovanými stavy, smilství a cizoložství, labužnictví a nestřídmost v jídle a pití, ješitnou nádheru a nákladnost v šatech, rozmařilou zálibu v tanci a světských výtvorech uměleckých*“. Kritika se vztahuje stejně na duchovní klérus jako na obecný lid (Postily). Kritizované nešvary jsou však v dnešní liberálně postmoderní době součástí naprosto běžného a tolerovaného společenského kodexu. To je například pro věřícího muslima, který se dnes ocitne

v západním světě, naprosto nepřijatelné a považuje to za zjevný fakt, že Bůh zavrhnul západní kulturu včetně církve a Bible. V této situaci žije dnes církev jako Boží lid a má pořád stejný úkol působit kristovsky na společnosti, z nichž pochází. Tyto společnosti jsou však hluboce sekulární a církevní prostor je zprivatizován, restituován – navrácen do původního stavu. Tímto „původním stavem“ má snad být stav církve prvotní? Církev jako svolání Kristovo se ocitla mimo mainstreamové dění světa, mimo zájem občanů. Argumenty jejich odporu ke křesťanství jsou závažné, stejně jako formální: zabíjení pro víru, křížové výpravy, upalování heretiků a čarodějnic, náboženské války, okázalá nádhera církevního triumfalismu, spojení trůnu a oltáře, svěcení zbraní, církevní oportunistismus a kolaborace kněží a biskupů, homosexualita a pedofilie, popřípadě „neodpuštělné“ komunistické bonzáctví duchovních... Kruh se uzavírá. Církev je lynčována svými vlastními tradičními zbraněmi. Morálkou, která zradila Krista. Hus byl ovšem hlasitým kritikem nejen morální krize církve, ale totální krize lidstva, které postrádá transcendentní zakotvení svého pomíjejícího života. Kritizoval vlastně, tedy ještě neartikulovaný, ateismus. Doktrinální odmítnutí Boha jako zdroje života totiž relativizuje veškeré etické normy a to v jakémkoli politickém systému a v jakékoli době. To vede k rozporu mezi teorií a praxí, do pasti, ve které uvízl i Mistr Jan. Citovaný historik k tomu říká: „*Husa odsoudil a poslal na smrt nejvyšší tehdejší orgán katolické církve, obecný koncil. Učinil tak v rámci víceméně korektně vedeného procesu, ale své rozhodnutí vyslovil nerad, vlastně proti své vůli. V dané situaci nebylo politicky žádoucí, aby reformně orientovaný koncil, rovněž usilující o nápravu církve, vynesl krutý ortel nad reformně smýšlejícím knězem.*

Husovo pojetí církve, spravedlnosti a práva však vylučovaly kompromis. Koncil si uvědomoval to, co Hus sám možná plně nechápal. Výklad Božího zákona jako závazného kritéria sloužícího k posouzení veškeré lidské činnosti nemůže být záležitostí jedince, subjektivně přesvědčeného o své pravdě, vyvolenosti a spasitelském poslání. Logickým důsledkem by pak byl rozpad základních struktur, na nichž společnost spočívá. Koncil nepreferoval individuální či skupinové reformní iniciativy, nýbrž volil protoparlamentární cestu. Dával u vědomí nezbytnosti církevních reformy přednost konsensu delegovaných zástupců všech významných duchovních institucí křesťanské Evropy.“ In vulgo – kapři si sami rybník nevypustí. Problém čistoty církve viděl Hus zcela biblicky jako čistotu každého jednoho člověka, zasaženého v srdci i údech radostnou zvěstí evangelia, skrze jehož ryzost lidství se šíří dokonalost Kristova do celé církve, stejně jako prohnílost jedince způsobuje dekadenci celé skupiny – exempla trahunt. Boží království, jehož příchod měl být realizován v historické církvi, totiž předpokládá pokání, čin a víru – Boží království je mezi vámi – *basileia tú theú entos hýmon estin* (L 17,21). Řecké slovo *entos* znamená mezi vámi a zároveň ve vás. Církev jako společenství lidí na cestě za Kristem se vždy snažila a snaží udržet rovnováhu mezi těmito předločkami. Sociologicky, jedinec není preferován před kolektivem, ale není tomu ani naopak. Z biblického hlediska cena člověka spočívá v jeho svobodě a toto vědomí je také hybnou silou ateismu, který ovšem s vaničkou vylil i dítě. Božího Syna. Boj o biblickou čistotu církve dnes neleží v rovině morální, této morálce se z historických důvodů každý vysměje. Tento boj se přesouvá na jinou frontu než formálně etickou. „Pravý kněz“ dnes, za dob Husových ani před ním

Husovy listy žalářní

*Já v žaláři a okovech
 vám věrným píši list,
 již k zítřku v posled čekaje
 své na smrt vyvedení.
 Kéž plamen spálí viny mé,
 kéž v žáru sejdu čist,
 kéž na hranici úkost má
 se v klid a sílu změní!*

*Mne hlavy bolest soužila,
 já sláb jsem dávil krev
 a temnot lství svědkové
 mi hrdlo zdrhovali.
 Než přísahat, spíš pouta,
 kůl a požár smolných dřev,
 než zradit, lépe v dýmu mřít,
 jenž k nebesům se valí.*

*Být pevný v pravdě hotov jsem,
 též sebe v oběť dát;
 kéž Bůh až do konce
 dá sílu vytrvat!
 Vy v lásce na mne myslíte,
 dlím s vámi v duchu rád
 a s vámi budu navěky,
 až smrt mne Bohu vrátí.
 Miroslav Matouš*

nemůže obhájit Pravdu Boží před všemocnou církevní institucí ani před soudy a institucemi tohoto světa, ale jedině osobně před každým slovem a postojem svého bližního, ať už je to bratr v Kristu nebo zapřísáhlý ateista. Hus se při kritice církevních zlořádů dopustil stejné metodické chyby, jakou dnes dělají ateisté: „*Praxe mu byla výronem teorie: byla-li praxe nedobrá, byla mu i teorie nepřijatelná. Kdyby nebylo mravní zkázy trpěné či páchané církevní i laickou vrchností, byl by Hus nedospěl k omezování či zamítání teorie církevní moci.*“ Bod zlomu je v tom, že Hus, na rozdíl od dnešních kritiků křesťanství, se nedotýkal článků víry, jež nesouvisely s praxí. A my musíme v rámci Husem tak milované Pravdy umět rozlišovat a zeptat se: Potřebuje církev majetek ke své víře? Majetek sám o sobě není zlý, neetický ani morálně zvrhlý. To je jen člověk sám. Ale člověk z něčeho žít musí. Majetkové narovnání mezi státem a církvemi pomůže přežít církevním organizacím ve smyslu společenských institucí (kolektivů lidí stejného ražení), ale pomůže

také přežít křesťanskému odkazu ve společnosti. Církev zde nebrání jen své právo na existenci; také každý člověk osobně zde hájí své právo na spásu, která přece přesahuje do tohoto světa, jak v květnu 2013 odvážně glossoval papež Francesco: „*Každý ateista, který spontánně usiluje o obecné dobro, je spasen.*“ Tím říká, že církev se netýká jen věřících. Majetek přitom není hřích, ale určitě může být pokušením, stejně jako požehnaním, ať pro církev či pro občana. My se nemusíme zřící majetku, abychom dostáli biblické chudobě. Ale jsme povinni z tohoto majetku udělat praktický nástroj služby pro všechny, protože kdo chce dávat, musí mít z čeho dávat. Z církevního majetku má z po-

vahy věci mít užitek každý. To jej posvěcuje a činí z církve oprávněného majitele. A tak to, světe div se, formálně chápou i církevními kritiky opovrhovaní římská katolíci: kostely jsou dnes pro všechny, farnosti mají dveře otevřené a mnozí duchovní i otevřená srdce. Ale ze strany většinové společnosti o tyto služby nějak není zájem. Ježíš Kristus, centrum lidských dějin, zmizel spolu s tradiční vírou na jejich periférii, spolu se zájmem o dějiny samé. Jenže ztráta historické paměti má celospolečensky fatální důsledky. Hus se trefil do černého. Církev jako instituce má v kapitalismu šanci na přežití, pokud se drží hmotných zdrojů. Církev však tvoří konkrétní lidé, kteří mají šanci na přežití, pokud se drží zdroje života věčného. Je však možné jedno od druhého ve jménu čistoty oddělovat? Může žít křesťan bez církve? V odpověď se nabízí důmysl Masarykova výroku: *Máme-li v budoucnosti obstat, nesmíme zapomínat na platnost slov, že jakékoliv instituce, státy i církve se udržují při životě idejemi, z nichž vznikly.*

Tomáš Procházka

MISTR JAN HUS, HLEDAČ PRAVDY

„Hledej pravdy, slyš pravdy, uč se pravdě, miluj pravdu, braň pravdu až do smrti, neboť pravda tě osvobodí.“

Ještě před triéním, v čase devadesátého výročí naší církve, tedy v roce 2010, jsem měla příležitost zhlédnout filmovou trilogii *Jan Hus, Jan Žižka a Protivšem*. Podílela jsem se totiž na scénáři výstavy v Prašné bráně „Husitství stále živé“. Bylo nádherné připomenout si M. J. Husa ztvárněného Zdeňkem Štěpánkem. V pojetí vynikajícího herce je Hus zosobněná pevnost, odhodlání, jistota, zosobněná víra v pravdu a zosobněná nenávisť ke lži. Herec sám se k Husovi vyjádřil takto: „*Taková byla síla jeho myšlenek, jeho přesvědčení, jeho víra... Hus skončil mučednickou smrtí jako bojovník neuvěřitelné odvahy, síly a víry... mužně a před celým světem hájil svou pravdu, svoji čest a dobré jméno českého ná-*

roda. ...Jaká nezměřitelná víra hořela v tomto člověku.“

Český reformátor Mistr Jan Hus je někým, u koho vnímáme jednotu poznání a konání, svědeckou věrohodnost. Víme, že jeho svědectví mocně otřásl Evropou. Když byl nad Prahou vyhlášen papežský interdikt a klatba nad Husem byla zostřena, musel tento zásadový kněz opustit své působiště. Odcházející Jan Hus svoji při s oficiální církevní autoritou nepsvětil ani králi, ani papeži. Obrací se k instanci, kterou tehdejší kanonické právo nezná, jak již bylo mnohokrát řečeno. Odvolává se totiž ke svému osobnímu Spasiteli a soudci, k Ježíši Kristu. A právě v tomto bodě ruší tradici. Jak píše Amedeo Molnár v knize *Na rozhraní*

věků, navrácí se k víře novozákonních svědků zmrtvýchvstalého Ježíše. Připomeňme si, že Husovo odvolání z 18. 10. 1412 má pro reformaci ve světovém měřítku asi stejný význam jako Lutherovo přibití 95 tezí v r. 1517 na dveře kostela ve Wittenbergu. Následující události prokázaly opravdovou Husovu angažovanost za Kristovu pravdu a za čistý a mravní život jednotlivce i společnosti. Své myšlenky neodvolal a přinesl pravdě, v níž věřil, obět vlastního života. Žijeme v postmoderní době a pociťujeme s úzkostí současnou relativizaci hodnot. O to silněji vnímáme své křesťanské kořeny. Těší nás, že existuje taková osobnost, jakou byl velký reformátor M. J. Hus.

Olga Nytrová

HUSOVO RODIŠTĚ ZNOVU PŘIPOMÍNANÉ

S blížícím se rokem 2015 se bude soustřeďovat větší zájem a pozornost na místa spojená s postavou M. J. Husa. Přípravuje se například nová expozice pro Husův dům v Kostnici, která má být otevřena již v roce 2014. Dalším místem je Husinec v jižních Čechách, který svůj název získal od nedalekého hradu Hus a ve starých pramenech byl psán latinsky *Hussenicz*.

O Husovo rodiště historici vedli spor, zda se nejednalo o Husinec u Prahy. V současnosti se kloní k tradiční lokalitě v jižních Čechách. Dosvědčuje to i Husův životopis ze 16. století od Jiříka Heremity, husitského faráře ve Stříbře. V něm se uvádí: „...věrný a svatý člověk Mistr Jan Hus byl rodem z městečka řečeného Husince, člověk z chudých rodičů chudý a z prostých prostý“. V tomto životopise se píše, že matka provázela svého syna do školy do Prachatic a během cesty se za něj modlila. V Husinci se 6. července každoročně pořádají oslavy. V předvečer se koná lampiónový průvod a zaznívají projevy u Husovy sochy. Součástí slavnosti je také ekumenická bohoslužba ve sboru Církve bratrské v blízkosti Husova rodného domku. Účastníci shromáždění pak přejdou do Památníku, kde se ztíší k modlitbě a v Mistrově rodné světničce položí zástupci církvi a města symbolicky květiny. Naše církev se

v Husinci snažila vybudovat sbor, což se však neuskutečnilo; náš sbor se nachází v nedalekých Prachaticích. Od července roku 2010 spravuje naše církev *Památník M. J. Husa v Husinci*, Národní kulturní památku. Dosud byla provedena řada prací a oprav, zvláště na přilehlém domě, který získal novou střechu i fasádu. V prostorách památníku je umístěna prozatímní výstava vytvořená z podkladů pro výstavu konanou v roce 2005 na Pražském hradě, na které se podílel prof. Jan B. Lášek,

děkan Husitské teologické fakulty UK. Některé exponáty poskytlo Husitské muzeum v Táboře. Na vlastní rekonstrukci památkově chráněných budov a zázemí pro novou výstavu připravujeme žádost do Regionálního operačního programu, kterou podporují Jihočeský kraj i Město Husinec.

Místa spjatá s husitskou tradicí jako by se v určité době ocitla na okraji zájmu veřejnosti. Úkolem naší církve i dalších církví s reformační tradicí je posílit jejich charakter coby živé připomínky národní a duchovní identity.

Je jím i Husinec, který má bohatou minulost a tradici a náleží právem mezi národní kulturní památky. Odkazuje k osobnosti reformátora, jenž jako hlasatel Božího slova a Kristův svědek má zásadní důležitost pro křesťanské církve, a navíc svým působením kulturním a vzdělávacím nese význam národní a mezinárodní.

Tomáš Butta

ANKETA – Co ví mladí lidé o M. J. Husovi?

1. Víte, proti čemu vystupoval M. J. Hus?
2. Znáte názvy některých jeho spisů?
3. Za dva roky nás čeká šestisté výročí jeho smrti. Co myslíte, jakým způsobem by mělo být připomenuto?
4. Navštívili jste někdy nějaká místa spojená s husitstvím?

Daniela 19 let, Ostrava

1. Vystupoval proti vzrůstající světské angažovanosti církve – využívání duchovního postavení k získávání majetku.
2. O šesti bludech.
3. Filmem M. J. Hus, kázáním v kostelích.
4. Památník bitvy u Lipan, Tábor.

Radek, 18 let, Praha

1. Mistr Jan Hus otevřeně vystupoval proti situaci v Římskokatolické církvi. Kritizoval brání odpustků, nedodržování celibátu, nedostatečnou skromnost církve...
2. O církvi, O českém pravopise.
3. Konáním oslav, veřejnými přednáškami.
4. Navštívil jsem město Tábor, kde jsem na náměstí viděl pomník Jana Žižky.

Robin, 18 let, Praha

1. Proti nenasytosti církevních úředníků, proti tomu, jaké majetky církve měla, a že přijímání pod obojí bylo výsadou pouze některých vrstev. Obecně kritizoval především to, že církev jako instituce byla v rozporu s Kristem a jeho učením.
2. O českém pravopise.
3. Pietním aktem, například na Vítkově.
4. Tábor, divadlo Kalich.

Vojta, 13 let, Šestajovice

1. Vystupoval proti církvi. Ne jako takové, ale proti jejímu mravnímu úpadku, např. proti odpustkům nebo sobeckosti a uzavřenosti církve.
2. Názvy neznám, ale psal hlavně traktáty.
3. Představit si takovou slavnost je těžké.
4. Ano, Kostnice a Betlémskou kapli.

Honza, 19 let, Český Brod

1. Kritizoval hlavně prodávání odpustků (svatokupectví) a hrabivost církve...
2. O církvi, Knížky o svatokupectví.

3. Kromě jiného by to mělo být pojato poučně pro děti, aby se dozvěděly, kdo vlastně Hus byl, kdy žil, za co byl upálen a proč je vůbec tak významnou osobností pro naši zemi.
4. Památník Jana Žižky u Sudoměře.

Jirka, 8 let, Praha

1. Hájil pravdu, že faráři nežijí podle učení Krista.
2. Neznám.
3. Moji kamarádi ze třídy Husa neznají, možná nějakou knížkou pro děti o něm nebo komiksem a potom velkou oslavou a divadelním představením.
4. Ano, Betlémskou kapli.

Josefina, 18 let, Praha

1. Proti chodu církve. Proti úpadku katolické církve, která dle jeho názoru nejednala v rámci dobrých mravů.
2. O církvi.
3. Státním svátkem, rekonstrukcí některých z jeho kázání.
4. Kostnice, Domažlice a Lipany.

Pouť důvěry pro mladé

Mladí členové naší církve připravují letošní Pouť důvěry do Taizé především pro své vrstevníky. Zváni jsou však všichni bez ohledu na věk. Možná by bylo hezké propojit své letní plány s pohlažením pro duši, tichem a setkáním s Pánem... Přijďte se k naší Pouti důvěry do Taizé. Do této malé francouzské vesničky, kde žije komunita bratří, každoročně přicházejí tisíce poutníků a poutnic z celého světa. Taizé tepe směsicí kultur, bujarostí mládí i pokorným tichem a hloubkou modliteb v setkání s Pánem. Na pouť se vydáme od 27. července do 5. srpna. Cena za cestovné je 3 500 Kč. Platbu je třeba zaslat na účet č. 131 114 155/0300 a jako VS použít prvních šest číslic rodného čísla účastníka, do poznámky pak uvést jméno. Cena za pobyt a stravu není jednotná, přihlíží se k možnostem a věku každého poutníka a hradí se na místě. Další informace najdete na www.ccs-h-pv.cz/taize-2013/ nebo na tel. 732 407 890 či e-mailu irena.kosickova@gmail.com.

Irena Košíčková

Pozvání na Tábor broučků

Zveme na rodinný „Tábor broučků 2013“ – pobyt rodičů či prarodičů s dětmi nebo vnoučaty uprostřed krásné přírody. Sejdeme se opět v krkonošském rekreačním zařízení HELA ve Velké Úpě, 2 km od Pece pod Sněžkou. Prázdninový pobyt se koná v termínu od **soboty 10. srpna do soboty 17. srpna. Téma setkání:** Biblické příběhy Starého a Nového zákona. Program bude zajištěn pro děti i pro dospělé. Biblické vyprávění pro malé je doplněno nejrůznější tvořivou činností: kreslením, zpíváním, tancem, společnými hrami apod. Starší účastníci se budou moci zamýšlet a besedovat nad biblickými verši včetně vzájemného sdílení a předávání osobních zkušeností.

Cena pobytu včetně plné penze činí:

Děti do 3 let – 1 750 Kč, mládež do 18 let – 2 800 Kč, děti do 10 let – 245 Kč, dospělí – 3 150 Kč. Všem zájemcům rádi pošleme přihlášku a bližší informace.

Kontaktní adresa: Krasava Machová, 280 02 Kolín 3, Husovo náměstí čp. 273, Tel. 321 722 944, 720 668 098, e-mail: krasava.machova@seznam.cz. Na vaše přihlášku a srpnové setkání v Krkonoších se s vámi těší

Krasava Machová

Setkání rodin v Železném Rudě

„Nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského.“

Setkání rodin Plzeňské diecéze Církve československé husitské se koná **od 8. do 13. července** v Domově Husita v Železném Rudě. II setkání křesťanských rodin se letos opět uskuteční uprostřed hvozdu šumavských lesů.

Biblickým motivem setkání je Ježíšova výzva k dětské otevřenosti, důvěře a životu. A tak se dospělí i děti opět pustí vstříc dobrodružstvím, zážitkům a nalézání nových přátelství. Akce probíhá pod záštitou plzeňského biskupa bratra Filipa Štojdla.

Setkání u Husova kamene

U příležitosti 598. výročí Husovy smrti zve 6. července Německo-české společenství na vzpomínkové setkání u Husova kamene v Kostnici. Promluví mj. starostové Kostnice a Tábora a bratr biskup David Tonzar. Vystoupí pěvecký sbor hudební školy B. Smetany z Karviné. Po oslavě následuje německo-česká slavnost.

Pozvání do Olomouce

V rámci letošního jubilejního roku příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Moravu připravilo Arcidiecézní muzeum Olomouc a Vlastivědné muzeum v Olomouci výstavu s názvem *Mezi Východem a Západem* s podtitulem *Svatí Cyril a Metoděj v kultuře českých zemí*. Výstava představuje, co oba věrozvěstové naší zemi přinesli – ukázali našim předkům cestu k poznání a moudrosti, naučili je číst a psát, vytvořili první slovanské písmo a církevní jazyk. Také se zasloužili o vznik nového právního řádu a položili základy moderní české státnosti. Příchod svatých Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu před 1 150 lety byl milníkem v národních dějinách. Výstava představuje fenomén cyrilometodějské úcty a tradice ve výtvarném umění v českých zemích od 10. století do současnosti a klade přitom důraz na olomoucké a moravské souvislosti mise. Zhruba 150 exponátů v Arcidiecézním muzeu zahrnuje malbu, kresbu, grafiku, sochařství, knihy a numismatiku. Samostatnou expozici k výročí cyrilometodějské mise připravilo Vlastivědné muzeum, které představuje archeologické nálezy z 9. až 11. století dokumentující nejrůznější stránky života středověkých Slovanů. Rozsáhlá je zejména medailerská tvorba, protože téměř stovka mincí, medailí a unikátních vyznamenání z posledních tří století a v takovém rozsahu nebyla dosud k vidění. Knižní kultura je zastoupena dvěma desítkami rukopisů a starých tisků, jež odrážejí propagaci kultu těchto světců od 15. do 20. století. Obě výstavy mohou zájemci navštívit denně mimo pondělí. Ve středu a neděli je vstup do Arcidiecézního muzea volný. Výstava potrvá do 11. srpna 2013.

Pavel Hýbl

Naukový odbor Ústřední rady vyhlašuje soutěž o grafický návrh loga na setkávání mládeže CČSH

Návrhy, vystihující každoroční setkávání mladých husitů a jejich přátel, zasílejte v elektronické či papírové podobě do 15. září na adresu naukového odboru. Nezapomeňte uvést jméno, bydliště, datum narození a kontakt.

Vyhlášení výsledků proběhne v rámci IV. Celocírkevního setkání mládeže v Plzni 27.–29. září.

Kristýna Mlýnková

ČESKÝ ZÁPAS

- Každý týden informuje o aktuálním dění v našich náboženských obcích
- Přináší zajímavé rozhovory
- Hledá zajímavá témata ve všech oblastech denního života
- Nezapomíná na mladé

